ja kolm nädalat ema eel, raske soea tõbe kätte ära-surid, mis sel aeal meie kohal palju inimesi mulda wiis. Wanem õde Mari oli wõera walda mehele wii-dud, teine paar aastat temast noorem õde ja üks neli aastat minust wanem wend leidsid kui asja ajajad külas aset, aga mind ei tahtnud kedagi majasse wõta, waid ütles iga peremees wastatõrkudes: „Mul on omalgi leiwarotisi rohkem majas kui töötegijaid, miks ma wõerast wõnni risuks lähän pealewõtma.“ Meie wana õnnis praua, Jumal andku ta hingele rahulist puhkamist, wõtis mind mõisa, kus talwel sulgi nopisin, paelu punusin, nõsi-wigalisi iwi keedu ernetest wälja-walitesin, ehk muidu pisukest lapse näputööd toime-tasin; suwel jälle aue- ja kalkuni-karjas käisin. Kui aega mööda tarblikuma tööle kosusin, pandi mind esi-otsalt paariks aastaks eessõitja (woorrüütli) poisiks, siis aeda-ärnarile abiks, kunni wiimaks toapoisi tee-nistust sain, mis ammetit wana praua surmani kinni-pidasin. Kuda lapse-põlwe juhtumised inimesel häästi meele jääwad, nõnda ka mul wana õnsa kindrali herra haigus ja surmatund. Tema kadund põdes kaua ja pidi mõnekorra kibedat tuska ja walu piina kannatama, enne kui surm teda peastis. Kül käisid kaks tohtrit linnast enamist igapääw korda mööda haiget waata-mas, wahe wahel toodi üks Tallinnast, teine Tartust senna, keda meie linna tohtridest targemaks peeti, aga mis se kõik aitas? surma wasta ei ole rohtu.“

„Haiguste wasta ommetegi mõndagi,“ sõnaldas Kaarel.



„Kes seda tohiks salgama hakata, ehk waleks aja-da?“ wastas Tõnis. „Mitme inimese elupääwad saaksin pikendatud, kui igaskohas tõbe alustusel mõist-liku abi wõiks leida. Aga et surma wasta rohtu ei ole, sellepärast peawad kõigeülemad, kui tund neil käte jõudis, siit ilmast lahkuma. Nõnda ka meie õn-nis wana kindrali herra, ehk kül waid ja mõisarah-was igapääw tema elupääwade pikendust Jumalalt palusid. Tema kadund oli üks wäga küduwäärt mõisa wanem, kes alamaid kui oma lapsi armastas, mõni-kord, kus tarwis läks, ka karistas. Et meie wald prae-gu weel kihelkonnas kõige nõukam, se on wana kind-rali herra pärandus. Lahedad kewadised ilmad Jüri-kuu alustusel näisid esiotsalt wana herra elurammu karastama, kui teda päikese paistel tooliga õue peale ehk rohu aeda kanneti; aga ei kestnud loodetud pa-randus kuigi pikale: wee tõbi rinnus wiis teda mul-da. — Wana kindrali herra wiimse seaduse lugu, kellest ma tahtsin jutustada, oli nõnda. Juba pikal haiguse aeal, mõne kuu enne surma, oli ta wiimses seaduses kolme wanema sulasele tõutanud, kes kaua aega teda auusaste teeninud, igaühele — naiste ja lastega seltsis, kohtu kinnituse-kirja läbi priust, pealegi igaühele — kas tuhat rubla hõbe raha, ehk ühe weike talu koha päriseks anda, seda mööda kuda igamees ise himustas: kas raha ehk kohta. Kui aasta pärast wana herra surma Tallinnast priuse kirjad wälja olid antud, siis wõtsid kutsari Jüri ja aidamees Willem weiked maa-kohad, aga toapois Jaakub arwas raha



Maa-rahwa Kasuline Kalender 1858, lk. 19